

Klaau
Marskendiseren - Æ maskendasker.

i daglig talte kaldte folk ham - Æ Dasker.

Måske er vi på de fleste områder blevet rigere, det lader sig vel næppe afvise og det modsatte skal da heller ikke være mit formål, men tænkes der på mennesketyper mangler der i høj grad variationer, hvad dette angår er vi takket være alle de forskellige medier radio, T.V. og rabalderblade blevet fattiglemmer alle sammen, flere gange i døgnet får vi at vide hvad der er passende at tro og mene om både dette og hint, . Hvordan vi skal gå klædet for et være Inn. Hvormange mennesker der jorden rundt sulter og lemlæstes ved krig og ulykker, og de enorme det koster, at holde dette helvedesmaskineri i gang, ødsleri med viden og materialer, der umulig kan anvendes til noget dårligere. Som kontraster pladseres store annoncer for afmagringspiller, hudsmørelse og kosmetik der fra tomme ansigter vil forlænge og udstrække ungdommen. - Vi er imidlertid ved disse daglige små indsprøjtninger og små hip blevet en grå masse uden personlig særpræg, før i tiden havde hver landsby sine tosser og originaler måske vismænd, eller de såkaldte kloge mænd eller koner, der vidste råd for næsten alle livets praktiske forhold, og var der endelig noget overnaturligt gik man til præsten, der da altid kunne finde et eller andet bibelcitater til trøst. - Manden Æ Dasker som jeg her vil fortælle om var nu ikke en mand men gik til for at søge psykisk hjælp, tværtimod - han var det mest kantede og ubehøvlede menneske jeg nogensinde har truffet, men han drev en mægtig forretning i stationsbyen sølstrup på dyrlægevej. Længe før Simon Spiis profitterede på sine skøre lader og ideer havde Knisen via naturmetoden brugt den ^{form} - Der var næsten ikke den ting Kanisen ikke havde på sit lager i den store to etages hus, det være sig møbler, Klæder, husgeråd, fodtøj skydevåben o.s.v. - o.s.v. Sidstnævnte solgtes fortrinsvis til grønland og færøerne (Ubeset) Varerne var partikøb fra Auktoner i københavn. - Det der dengang hed Thisted Amts

21

Tidende var i sine smalle køb & slagsrubrikker fyldt med annoncer, der var foruden omtale af varerne i reglen frække og diskriminerende overfor tidligere kunder, men de blev læst for det var spændende, at se hvad han nu havde hittet på. F. eks. stod der en gang Hvor der blev faldbudt dannebrogssflag, Men disse sælges ikke til nysgerrige morsingboere, hele eller halvtossede, åndssvage mennesker som hverken kan bestemme sig eller har penge. - Følgende remse løb i lang tid basseret på min person, der på dette tidspunkt drev forretning i Holstebro, men også ved min kone i Thisted købte gamle hatte formedels en daler (De blev afhændet til en fabrik i København der brugte dem til raamateriale fot fikse damehatter, alt kunne bruges) Men det tålte kanisen ikke, han lod indrykke følgende. Sælg ikke Deres hatte på grydetorv. Jeg gir' altid en krone mere, og herfra resikeres ingen politianmeldelse, når handelen er afsluttet. Med denne Annonce gavnede han min utrolig, enhver ville jo gerne vide hvad der skjulte sig bag denne intolerance. Sagen var at manden havde fået et horn i siden ^{få mig} efter følgende begivenhed. -

Før jeg selv begyndte at handle med brugte ting var jeg hos ham en dag for at købe en saks og et strygejern. - Han stod bag disken da jeg kom ind i forretningen, og blev som hans skik var modtaget med ordene Hwa..well do ? Jo, jeg ville da gerne købe en skræddersaks, om en sådan fandtes. Han rodede lidt rundt og fandt en brodersaks, da jeg syntes den lovlige lille til formålet, kom han nu med en hækkesaks, som jeg imidlertid heller ikke fandt behag i. - ja så kan du jo ligeså godt sige du ingen saks vil købe, men er der ellers andet du kunne tænke dig at gøre mig ulejlighed med, ? - Jeg spurgte efter et E.L. strygejern, og han kom nu med en i hver hånd, og stillede dem foran mig på disken, den ene kostede 12 den anden 18 kroner. Hwaffen jen wel do ha'? Jeg spurgte om de var i orden, men fik intet svar, der var ingen muligheder for, at prøve via kontakt, i min enfoldighed formodede jeg, at den dyreste vel måtte være den bedste, og med den svøbt i avisrapir vendte jeg hjem med

n "Vøde sild" det viste sig nemlig, at den var aldeles ubrugelig og helt defeket. - Nu var jeg ganske klar over, at der på varer købt på auktion og hos marskandisere ikke kunne påregnes garanti, men jeg fandt det interessant, at vide hvor langt ud dette gjalt, derfor gik jeg til politiet og anmeldte tilfældet. - Disse tog sig også af den, men der var ikke noget at gøre, risikoen var og forblev købers. - Sa vidste jeg det. - Men jeg tror dog kun een enkelt gang, at have benyttet denne fordel. Jeg har som min far haft det motto Kan du ikke sove i nat, faar du komme tilbage i morgen, metoden giver ikke den store økonomiske gevinst, men måske til gengæld bedre nattesøvn. Det skete under følgende omstændigheder, da jeg drev forretning i Holstebro. - En mand i nabolaaget kom ret ofte for, at høre om jeg da ikke kunne skaffe ham et sæt tøj, hans garderobe var efterhånden så slidt, at han dårligt kunne vise sig i ordentlig selskab, og det nye Maksimal tøj der var fremme ville han absolut ikke have, noget sådant måtte jeg da kunne fremskaffe, men ville selvfølgelig ikke. En dag havde jeg et par sæt i vinduet, og han kom ind for at give mig en overhaling, at jeg ikke havde skikket bud nu jeg lige havde hvad han ønskede, farven var lige netop det han ~~ønskede~~ og størrelsen kunne han se passede, jeg vægrede mig ved at finde det frem, eftersom tøjet havde til hørt en pukkelrygget, og sagde det, bad ham forøvrigt om at tage det på. men han blev ved sit og råbte op om politi og falsk reklame. Han lagde pengene på disken, greb tøjet og foer ud af døren. - En times tid efter kom han tilbage og ville bytte igen, hvad jeg fast og bestemt afslog, nu benyttede han resten af de ikke særlige venlige ord han havde i behold, og omtalte politi = et i et andet forhold. - Det skal bemærkes at jeg så aldrig den vrede mand senere ikke heller den øvrighed der blev truet med, - - - - -

For at vende tilbage til den særprægede mand i Sølstrup, stod der en dag en køn ung pige i butikken, hun ville gerne købe en komode, udvalget var knebent for der var kun een og den var ikke just som hun havde tænkt sig, den kostede 20 kroner, Well do haället et Pigen turde kan sige ja, men hun havde kun 12 kroner, om hun måtte vente med

med de sidste 8 til i morgen så ville hendes far hente den ? --

Kanisen stillede sig i positur og begloede hende fra top til tå idet han med en nedladende mine, rablede følgende beskidte ord over hende i alles påsyn. Naa saa do well kyeb en komode aa saa haaer do eet engang 2 ti kronersedler. hær staar do i hywhæled laksko og sikehoser hiel op te 'di kut, aa saa er do et gue fuer en gammel komode. - Nej do kan slet ingen ting kyeb. Fowall . - Det blev af ham nærmest betragtet som en naadesag at skille sig ved kostene. En noget særpræget filantropi må man vidst sige. - Nu må vi stadig have i erindring, at folks penge var små dengang, for en del unge mennesker der ville stifte hjem var det ret afgørende om de kunne hitte noget brugt bohøve og andet nødvendigt husgeråd, og de måtte stå med hatten i hånden, og da slet ikke forsøge at prutte på prisen, tog nogle sig den frihed kom de omgående på porten, og blev måske endda hånet i avisen. Nu var der selvfølgelig også de mennesker der betragtede det som en sport, det gav jo altid godt samtalestof. - En dag stod der en yngre velklædt mand og kikkede på nogle genstande og figurer der stod på et langt bord, det var just han og konens bryllupsdag, og han kunne tænke sig, at møde sin viv med en lille opmærksomhed. Han havde nok stået ca. 5 minutt. ~~da Kanisen~~ da Kanisen kommer og spørger om han vil have dette eller hint for nu skal han ind aa have sin ojen. Ja, . ja, , siger manden de er vidst ikke klar over hvem jeg er. Nej siger æ dasker, men det er mig også revnende ligegyldig. Manden præsenterede sig da. som nabosognets nye præst pastor Himmelstrup fra Stagsted. Hvortil Kaniksen bemærkede, at han var ligeglad om han endså var præst i selve helvede for nu blev butikken lukket, han drejede nøglen om og lukkede præsten inde, han kunne så betænke sig i to timer, mens æ Dasker fik sin middagsøvn, efter sigende fik kirkens menighed en særdeles god prædiken den påfølgende søndag. - -

Jeg havde nogle bekendte der stod og manglede et havemøblement, og da der netop var en annonce i avisen om et sådan ringede de til æ dasker for, at træffe en aftale, det kunne maaske knibe at naa det inden lukketid eftersom toget var inde et par minutter før . De arriverede og udsigterne for at slippe ind var lovende eftersom Kanisen stod i døren og til =

lyneladende ventede på dem, de nåede helt til trappestenens første trin, da manden smuttede bag døren og låsede for næsen af dem, gennem brevsprækken forkyndte de deres ærinde og spurgte om han havde de omtalte møbler? - Ja, dem haar æ sku nok aa, men dær er loet. - Dermed var denne samtale forbi, og de måtte gå på stationen og vente hjemturens tog - En ven fra Holstebro der drev en omfattende fabrik med tøjbamser, men selvfølgelig som alle andre menglede materialer, gamle damefrakker af plyds var velegnede, han ringede og spurgte om der var muligheder. Jo, disse havde han da i massevis, en årle morgen var han fremme. Æ Dasker stod også denne dag i døren og med en kikkert for øjnene, og gjorde ingen tegn til at flytte sig, kunden der ikke kendte ham forestillede sig ikke, at det var indehaveren, men fik sig da klæmt forbi og kom ind i butikken der var mennesketom, han gik lidt rundt og spurgte så den mærkelige person, om der ingen var hjerne her? - Do kan wal sie te æ står aa kikker, var svaret. naa, hvad end så havde i kikkerten, de fik da handlet. - Også en gang blev min svigerfar taget ved næsen, og det var nu slet ikke så nem en sag sådan i almindelighed. Han var i forlegenhed for et par træske, en vare der under krigen heller ikke var til at opdrive. Der var en hel række af bazar typen på hylden også det ønskede nummer, den handel var hurtig overstået. Men ak og ve. Da han kom hjem var de begge til venstre fod. Nok var svigerfar venstre mand, men der var ikke noget at gøre ved den sag, senere kaldte han den en mageløs handel. Sagen kunne jo som alt andet ses fra to sider. - Hvordan lod det sig gøre med et sådant bøvlet og uhøfligt væsen, at drive forretning, vil nok de fleste i dag spørge? - Ganske simpelt fordi det var den eneste mulighed for at få det attråværdige, og så var det selvfølgelig også en art sport der altid gav noget at berette i dagene frem. En masse skydevåben blev solgt til vore atlanterhavs brødre, det var efter sigende noget værre ragelse (Jeg kendte en af hans levrandører) men de har ganske givet ikke gjort en kat fortræd. Alle vidste sig snydt på en eller anden måde noget lignede som at gå i professor Labri^s

hans skøre annoncer søgte han ofte en pige, ikke en "fiks ting" nej
c fremgik tydelig hvori hendes arbejde bestod: idet hun skulle være
stor og kraftig, sværlemmet og indstillet på at bestille noget til gen =
gæld blev hun lovet en god løn, men da teksten ret ofte gentoges, var den
nok ikke særlig eftertragtet - ret længe kunne vel ingen finde sig i
at slæbe rundt på møbler, for naturligvis måtte hun agere flyttemand det
meste af tiden til hans tonefald. Disse pigeannoncer har også en vis lig =
hed med Simon Spiis tilbud når han skal have sin stab af sekretærer for =
nyet. dog stille han næppe de samme betingelser og sværhedsgrader til krop
og lemmer. - Nu fik Kanisen imidlertid en tragisk endeligt. der skete det
at hans kone Sidsel døde, og det viste sig nu at det var hende der havde
bevillingen, således at han ikke kunne drive forretningen videre, ja slet
ingen ting var ejer af, viste sig senere. - Der blev arrangeret Auktion
over varelageret. og der var et fremmøde uden lige, Folk strømmede til som
i dag til en fodboldkamp og budene faldt livlige, mens der skuledes til
den sure stodder. - Der var mange penge i kassen, da forestillingen var
til ende. - Men nu trådte pludselig en fremmed dame, der stille havde
holdt sig i baggrunden frem for aktonarius, og præsenterede sig som Sidsel
Kanisens eneste datter, og universal arving til alle herlighederne, hun
kunne legitimere sig, og der var intet for Kanisen at stille op. Var det
Nemisis ?? Der var vidst ikke mange blide følelser Kaniksen kunne trøste
sig ved. Iøvrigt havde jeg forinden også fået en slags udligning for den
uretfærdighed han havde øvet imod mig. Det skete på følgende måde, Det
traf sig, at vi mødtes på Auktioner, og altid var han indstillet på, at jeg
i hvert fald ikke skulle have noget af det faldbudte, og han drev priser =
ne op i skyhøjder, det benyttede jeg mig af ved følgende lejlighed. -
- Jeg havde fået samlet en stabel gamle hullede dyner af en kvalitet jeg
ikke ville lægge navn til. Disse sendte jeg under hammeren i Thisted. Na =
turligvis bød jeg selv på skidtet, men Kanisen altid over, da jeg syntes
pengene passede, med tak for sidst fik han herlighederne.

- Det var lykke.

annis kalder man i Thy, en underlig kantet person, een der altid er tværs af tilværelsen. Derfor har jeg valgt dette navn.

Manden hed Jens Larsen og konen Johanne,

han benyttede navnet J. Lasen, der af folk blev udlagt som

Jens Larsen. Hans fornavn kender jeg ikke, men beretningerne er fortalt mand og mand imellem og nogle af dem har jeg som beskrevet selv været genstand for.